

پرستنه — ۱۵ مایس ۱۳۴۰

برنجی سنه — نومرو ۱۵

اداره خانه : باب
عالی جاده بسنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده نومرو «۱»
صاحب و مدیری
محمد مسیح

ملی تحریک

آبونه شرائط ،
سنه لک ۲۵۰ ،
آلتی آیلقی ۱۲۵
فوق العاده نسخه لر
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
فروغدر .

مجموعه هنر میثتجه
طبعی تفسیر ایدلمین
آثار احاده ایدلمز .

— اوده بسر کونمده بر هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، رسمی مجموعه در —

تحليل و تنقيد

تربيه مصاحبه‌لى: مترجى شكيب بك، اقبال كتيخانه‌سى
شكيب بك ارقداشمىز برغسونك ائازندن نقل اينديكى
قونفرانس‌لردن سوكرام ويليام جيمس، ك تربيه مصاحبه‌لىنى
ملى كتيخانه‌مزه هديه ايدييور. بكا اويله كيوردك جيمس
درجه‌سند سيال اولوبيله حقيقت وحيات ساحه‌سنى انسانى
ياقلاشديران بك آزمفكر واردر. صوك عصرلك علمى، تجربه‌يه
مستنددر. انسان ايچون مقدر اولان بيليكنىك يگانه منبى
تجربه‌ده، فقط اون دو قوزنجى عصر ك نصف اولنده تجربه اكثرا
چوق دار برمناده آكلاشيلوردى يالكز شينى Objectif اولانله
شامل عد ايديليوردى. بوسورتله اشياى ماديه‌يى طاييوردق،
فقط انسانى اتحقق تشرىع ماصه‌سنى جيقاردينى حالده اكلايا-
بيلوردق. بالخاصه معنوى حياتىزى بويله عادت اولو برحاله
كيدر دكن سوكرام طائيفه قالمقوله بوسورتله بولاجتمز قانونلىرى
حقيقى حيات رويجه‌نك عبنى فرض ايلكله ياشاديقمز حيات
عادتاكوز بوموبوردق. نه ايچون تجربه‌يى بويله دار معناده آلام؟
نه ايچون اصل حيات رويجه‌مى تام فعاليت حالنده تدقيق اتيهلم؟
نه ايچون روحى فعاليتىزى ديكر علملردهكى طرز ايضاحه
اويدراجمىز ديه اونك مشاهده سيله تفصيله مطلع اولديقمىز
خصوصى وصفلىرى سيلهرك حقيقى شأيتدن متايداً اوزاقلاشام؟
ايشته جيمس علم يياجىز ديه فعاليت رويجه‌يى بارچالايان
بو مسللكل قارشيسينده تجربه تام وكنيش برمعنا ورمش،
كندى تعبيرنجيه «آمپريزم راديقال» بولى آچمشدر.

هر كس تقدير ايده بيليركه بويله برذكا بالخاصه بزه انسان
جائى آكلا تابيلير، فعاليت معنويى اولدينى كى توصيف ايله بيلير.
اونك ايچوندركه اك زوده بونوع ذكاردن چوجوق حياتى،
مرينك فعاليتى بولى تور اتيكه انتظار ايده بيليرىز. چوجو غك
حيات معنوبه‌سنى يالكز اثر ليله اولچمكه قالمقان، يالكز اوكا
بنائى محسا كه ايدن تربيه وروحيات عللى اكثرا حقيقى
چوجو غى بيله مزلر، مرينك اوكنده ياشايان چوجو غى
طائيتامالز، انسان حياتى اوزرسيه مؤثر اولانلر ممكن مرته
اوحياى سزمنلر، يا خود آكلايا بيلنلردر. اولجه دهند حاضر.

لائش، شو ويا بو علمدن چيقاريلش دستورله محقق شأيتى
اويدراجمىز اعتقادنده بولونانلر روحك حركتى تام اولارق
ادراك ايده مزلر. بونوع كوروشك الحوق ضررى ده تربيه كى
صنعتلرده باش كوتيرر. اون دو قوزنجى عصره «عضيلرى» چوجوق
عصرى «دييورلر» حقيقه تربيه ايله، چوجوق رويحياتيله
ديكر عصرلرله قابل قياس اولمىجى درجده اوغراشيلمشدر. بوكا
رغماً اكثر مربيلىر، يعنى دوغربدن دوغرى به تربيه صنعتى
يايانلر اورته بونولان قواعد صيغامايان وقملر قارشيسينده
قالبورلر. بولر صنعتك استعداد وعشقنى بوركارنده طاشيوردلر
درحال كندىلكلردن وتيره لر، بولر بولوبورلر. او وقت
«تربيه معلومات» حقدنكى اعتمادلى آزالابور. بزدهده بويله
اولمشدر. مشروطيتك ابتداسينده بر جوق معلملر تربيه‌يى بر
«اكسير» كى آرابورلدى. به داغوزى حقدن عبنى هيچان
بوكون وارميدى؛ بوسقوط خيالك نجه بر درجه‌يه قدر سبى
به داغوزى ندريسانى اولمشدر. چوجو غك فعاليتى جائى برحاله
مربى نامزدلرنيه طائيتا جيمىز برده اونى بارجه بارجه قابليتلردن
مركب برخيلطه حالنده كوستردك، هر بارچه نك كندى مخصوص
انكشافى قاعده‌لىر قويدق. مريده خواجعلق صنعت وعشقنى
انكشاف ايندريه جكمىز برده او كا مللكلر ك قواعدنى بلنديردك.
چوجوق محتى ويردك مشاهده آليشدير بمقدن زياده مجرد
معلومات اوكره تدريكمه چاليدىق.

ارتيق به داغوزى چوجوق روحيه تماشى اساس اتخذايمليدز.
بوتماس اوروى فعاليت حالنده قاوراياجق ذكارك ايشيدز.
جيمس بو بويوك ذكارلردن، هيچ شيه بوق كه برى، نجه اك
بويوكدر. ايشته شكيب بك ترجمه اينديكى كتاب بويله بر مؤلفك
جائى بر ايريدز. كتابى اوقور كن كوره جكسكز كه مؤلف او كنگز
پيشيريلش وقورتاراش قاعده قومقدن زياده چوجوق فعاليتده كى
احتمالاتى، بواحتالار مواجهه سينده مرينك صنعتكار اولوق اعتباريله
وظيفه‌لىرى بزه آكلاييور. شكيب بك جيمسك تربيه حقدنكى
فكرى مداخله (تحقيقه ۲۳-۳۲) اوقدر كوزل ايضاح ايلش كه
او كا بنم طرفدن بركله ييله علاوه سنى ممكن بوقدر. شوسطرلى
اوقوبوگن: «براغمايست فلسوفه، يعنى جيمسه كوره تربيه نظرى
علمك بيطر بر طيقاى دكل بلكه نظريه نك طبيعى، منطوق ابداعى
برمايميدز. انسانك كرك كندنده كرك خارجنده تحققيق اتمى
مكن بك جوق امكانلر واردر. بوقعا قى طاشيبيان بر آدم بر
طرفدن قوه حالنده موجود بولونان مذكور امكانلر كه بصورتله

کتابیات :

رسمی و غیررسمی تورک تاریخ

مؤلی : دوکتور رضا نور ، برخی جلد ، ۱۹۶۴
مطبعہ طارم ، ۳۷۷ صفحہ ..

اخیراً تاریخ ایله اشتغالین خبردار اولمادیقمز رضانور بکک تورک تاریخ اؤلی برتری انتشار ایتدی . مؤلفک تاریخ ایله درجہ علاقہ سی بیلیمدیکیم ایچین کتابی اہمیتله او قودم . هرکک تحت تصدیقده درک تورک تاریخک خطوط اساسی سی کو سترن برارہ مالک دکلز ، بناءً علیہ هنوز اساس معلوماتی حاوی بر اریز موجود دکل ایکن و آوروادہ کی علمی تدقیق لری لایقہ تعقیب ایدہ من کن تاریخمیزک تقرری حادثہ لری حقتہ علمی تدقیق وجودہ کتیرہ هم ملککک احتیاجی تطمین چالیشماق ، هم ده بوکون امکان خارجده اولان برشی ممکن قیلمہ جهد ایتک دیمکدر . بن بوقاعی بیلهدیکیم ایچین نشر اولونان تورک تاریخلریک هانکیسی خاقی ایسه اونک دهافضله فالدلی اولاجنه امین . چونکہ تاریخمیزی اولاخلقہ اوکرتلی زر . صنف منوران ایسه برانچی اثرندن ده اوکرمہ بیلیر .

خاقی یازلش اولق اعتباریله رضانور بکک اثری جوق شایان استفاده در . لکن مؤلف دهاموالی تدقیقاده بولونغانی ایچین مع التأسف بو کتابده تورک تاریخک عمومی برقروکی سی چیزه مه مکدردر . هیچ اولماز ایسه عمومی مطالعہ لر صبره سنده تورک تاریخک قوش باقی شی برقروکی سی چیزلش اولسه ایدی ؛ کتابدن ایدیلجک استفاده شہرک دهافضله اولوردی .

صوکرہ مؤلف هیچ قید احتیاطہ رعایت ایتہرک بوتون تورانلری تورک عدا بدیسور ؛ بولر میانده ماجارلری ، قیلری حق اسکیولری بیلہ تورک عدا تمہ سی جوق شایان تعجب ویا ده

جہیمس بر جوق اسلرلی مصاحبه اسلوبیله او قدر جانی اولارق یازمشردر . شکیب بک اسلوبک کوزلککندن هیچ بر شی غائب ایتدیرمه مشردر . لسانیمز کچمش اولیہ ترجمہ لر واردر کہ بعضاً انسان اصنافی او قوفنی ترجیح ایدر . تریہ مصاحبه لری ایچون دیہ بیلیرم کہ کتابک اصنافی آرتیق بزم کی کورمه کوزوم قالامشر . اڑک الک انچه ذوقی بیلہ ترجمه سنده کورہ بیلیرسکزر . تاریخ فلسفہ مدرسی

محمد امین

تحقیق ایتدیریلہ بیلہ چکنی دوشونمک ، بر طرفندن ده غیر معین امکانلردن هانکیلریک انتخابی و هانکی استقامتده انکشافلریک تأمین ایدیلیسی لازم کله چکنی بیلیمک مجبوریتده در . شو حالده تریہ بشریہ مسئلہ سی بوماکانلرک تحقیق ایتدیریلہ سی احتیاجک بر ندیجہ طبیعہ سیدر ، امکانہ تحقیق اراسنده واسطه ده لساندر ، مربی بوماکانلر اوزرندہ بورور . اونک ایچون تریہ هرشدن اول صنعتدر . جسمه کورہ صنعت علمدن بسپتون باشقہ یعنی علمی آشان وطاشان برشیدر . بوتون نظری معرفتدر ، بوتون مفهوملر شانتیک تبدیل شکل ایتش جزو لریدر . حال بوکده صنعتک محصولی ازلر بولہ دکدر . آثار صنعت شایہ الک یاقین حقیقتلردر ... تریہ بر علمه بالخاصہ روحانیہ استیاد ایدرسده علمک ساده جه بر تطبیق صایلاماز مریبک علمی ذکا و حریتله استعمال ایدن نام معناسیله نفیس بر صنعتدر . صفحه ۲۵ ، ایسته بونک ایچوندرک تریہ نی شو ویا بوعلمک ، مثلاً تجربی روحانیک بسط بر تطبیق ظن ایدنلر مربیہ جوجوق محقق ایله مترافی حریت ورمکسزین قاعدہ لر کو سترلر ، بر جوق یا کیلورلر . به داغوزی به بولہ باغلا ناجق امید سرا بدن باشقہ برشی اولاماز .

جیمس بوجمقی اولیہ جاذب بر اسلوبه اکلاتیورک انسان موقوفه بو قدر یاقیندن تمان ایدن بوجوق قیمتی متفکرک دهامی قادیشینده حرمتله قاریشیق حیرت دویمقدن کندی سی آلاماور . بلکہ بعضی قارہ بعضی صحیفه لری بسط بر اکلاتیش عدا ایدر . بلکہ قلابیق به داغوزی به کوزی الیشانلر بو سیال اسلوبه کندیلری اوبدیرامازلر . چونکہ اونلر اولاً ، ثانیاً ... لرله آریلش قاعدہ لر بولق ایستلر . فقط بیلیم یڑک بو بسط کور دیکنز اکلاتیش جانک افاده سیدر . بو افاده انجق بولہ سیال اولابیلر . شانتیدن اوزا قلا شاد جقہ نونی اولیہ بر طاقم قورو مفهوملره ، دستورلر صوقابیلیرمیز ؟

بوازی قارلرہ توصیه ایدر کن کتابی خلاصہ ایتک ایستردم فقط شکیب بک مدخلده جیمسک تریہ نظریاتک خطوط اساسی سی او قدر کوزل کو سترمش ک جیمسک کتابنده مدافعه ایتدیکی اسلرلی ایضاح ایچون فضله بر شی سولیمک بن امکان کورہ مدم . متنی خلاصہ ایتک قالمقہ جساتر ایدہ م . چونکہ او وقت امین کہ کتابی اولدینی کی کو سترمه میه چکم . هم بولرہ نه حاجت . . . کتاب ویلیام جیمسکدر . ترجمہ نی شکیب بک یامشردر ، اڑک موضوعی تریہ در . بو قدری بوتون مرییلری علاقہ دار ایتک ایچون کافی دکلی ؟